Vlaamse Hogescholen Raad

Jaarverslag 2020

Jaarverslag_Rob.indd 1 16/06/2021 19:09

missie

De Vlaamse Hogescholenraad staat voor alle Vlaamse hogescholen die door professioneel hoger onderwijs, beoefening van de kunsten, praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en lerende communities van de praxis, toekomst maken: toekomst van studenten, werkveld en samenleving. Om telkens weer het beste uit iedereen te halen, samen naar topkwaliteit te streven en de samenleving duurzaam op te bouwen.

De Vlaamse Hogescholenraad versterkt de maatschappelijke reputatie van Vlaamse hogescholen door hun impact op de politieke besluitvorming te versterken, hun stem in de publieke opinie kracht bij te zetten en de ontwikkeling van lerende communities te faciliteren. Hierbij telkens gedreven door volgende waarden: optimisme, ambitie, bondgenootschap, openheid, loyauteit en vertrouwen.

visie

De Vlaamse Hogescholenraad positioneert op een krachtige en duidelijke manier de unieke maatschappelijke meerwaarde van de Vlaamse hogescholen zowel in Vlaanderen als in de wereld, en wil internationaal (h)erkend worden als Universities of Applied Sciences and Arts. Engaged & Connected.

De Vlaamse Hogescholenraad werkt proactief beleidsproposities uit en formuleert standpunten om het professioneel hoger onderwijs, de beoefening van de kunsten en de verbinding van dit onderwijs met zowel praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek als met de maatschappelijke dienstverlening, meer ruimte te geven om zich te ontwikkelen.

Als officiële gesprekspartner van de Vlaamse hogescholen met de overheid faciliteert de Vlaamse Hogescholenraad resultaatsgericht overleg en dialoog, zowel onderling als met andere beleidsbeïnvloeders en stakeholders.

De Vlaamse Hogescholenraad wordt in de media (h)erkend als woordvoerder van alle Vlaamse hogescholen samen.

De Vlaamse Hogescholenraad bouwt lerende netwerken uit, stimuleert onderlinge samenwerking en faciliteert uitwisseling van kennis, ervaringen en beste praktijken tussen de hogescholen.

Jaarverslag_Rob.indd 2 16/06/2021 19:09

inhoud

Voorwoord | PAGINA 4-5
Een wendbaar jaar aan de Vlaamse hogescholen

COVID-19 Pandemie | PAGINA 6-11

Onderwijs | PAGINA 12-15
Kwaliteitsvol onderwijs blijft focussen op een leven-lang-leren

Lerarenopleidingen

Programmatiemodel

Gezondheidszorg | PAGINA 16-17
Gezondheidszorg is essentieel

Kunsten | PAGINA 18-19
Borgen van sterke kunst- en cultuuropleidingen

Internationalisering | PAGINA 20-21
Een zoekjaar op de kaart gezet

Twee Vlaamse hogescholen geselecteerd in een European Universities Network

Onderzoek en innovatie | PAGINA 22-23
Onderzoek in tijden van pandemie

Beleidsplan artificiële intelligentie

Onderzoek en internationalisering

Kwaliteitszorg | PAGINA 24-26
Kruisbestuiving in kwaliteitszorg

Graduaten

Studentenvoorzieningen | PAGINA 27
Sterke studentenvoorzieningen worden gevierd

Financieringsbeleid | PAGINA 28-29
Dossier puntengewichten

Personeelsbeleid | PAGINA 30-31
Algemene optimalisatie van het personeelsbeleid

Regeling ziekteverlof bij de overgang van personeelsleden van een CVO naar een hogeschool

Educatieve masters

Bijzondere salarisschaal in de kunsten

Kosten eigen aan de werkgever

Projecten | PAGINA 32-38
Verplichte niet-bindende toelatingsproef lerarenopleiding

Blikopener

Digital open science platform

AI-Academy

Vlaamse Leergangen

Global Minds

Gezamenlijke contracten | PAGINA 39
Samen werken op vlak van gezamenlijke aankopen

Communicatie | PAGINA 40-41
Een sterk merk met moderne communicatiemiddelen

Jaarverslag_Rob.indd 3 16/06/2021 19:09

Een wendbaar jaar aan de Vlaamse hogescholen

13 maart 2020. Het coronavirus COVID-19 had het land en de wereld in zijn greep. De Veiligheidsraad van de regering kondigt met onmiddellijke ingang een algemene lockdown af. Het luchtruim sloot en daarmee ook de wereld. Het was alle hens aan dek bij de Vlaamse hogescholen om snel te kunnen omschakelen naar afstandsonderwijs. De Vlaamse Hogescholenraad zette onmiddellijk directe crisislijnen op met de minister van Onderwijs en zijn kabinet, met de collega's van VLIR en VVS, met de top van AHOVOKS en de virologen. Wekelijkse overlegvergaderingen werden ingepland, met telkens een wekelijkse vergadering van de raad van bestuur.

Proactief werden samen met de experten van de hogescholen belangrijke beleidsvoorstellen uitgewerkt: een nieuw programmatiemodel, een visie op het continuüm van duaal leren, en een visie op een toekomstgerichte leerladder in de zorg.

Niemand had tijd om moe te worden, want onze studenten en het organiseren van kwaliteitsvol hoger onderwijs bleven hoog op de agenda. En terecht. Niemand wenste een verloren jaar, ook niet in deze uitzonderlijke tijden. Elke dag opnieuw werden veilige en haalbare oplossingen beslist, en na de realisaties ervan, kwam er ook veel arbeidsvreugde.

Ook voor de Vlaamse Hogescholenraad was 2020 een jaar gericht op toekomst. Niet enkel het crisismanagement van coronamaatregelen, ook andere beleidsissues werden aangepakt. Proactief werden samen met de experten van de hogescholen belangrijke beleidsvoorstellen uitgewerkt: een nieuw programmatiemodel, een visie op het continuüm van duaal leren, en een visie op een toekomstgerichte leerladder in de zorg. Deze voorstellen liggen nu op de tafel van de minister van Onderwijs en worden verder overlegd met het oog op adequate beslissingen in deze van de Vlaamse en waar nodig federale regeringen en parlementen. Het zijn allemaal voorstellen die inspelen op de uitdagingen zoals geformuleerd in het huidige regeerakkoord. Daarom blijven we geloven dat de minister van

Jaarverslag_Rob.indd 4 16/06/2021 19:09

Onderwijs tijdens de lopende legislatuur nog de nodige beslissingen in deze zal nemen.

Ook ideeën om meer in te spelen op de markt van een leven-lang-leren werden verzameld en besproken. De Vlaamse hogescholen werken hier de komende maanden verder aan, omdat ze overtuigd zijn dat zij een belangrijke maatschappelijke rol in deze hebben op te nemen en op te leveren.

2020 was voor de Vlaamse Hogescholenraad ook het jaar van de communicatie, een contentstrategie werd ontwikkeld als basis voor de uitwerking van een nieuwe website, logo en huisstijl. We willen ons als Vlaamse Hogescholenraad niet enkel positioneren als een advies- en overlegorgaan, maar ook als een community van en voor de hogescholen. Eén bezoek aan de website www.vlaamsehogescholenraad.be en je merkt wat we bedoelen.

Projecten zoals Blikopener en Vlaamse Leergangen kregen meer ambitie. Bijkomend geeft de ontwikkeling van het Digitaal Open Science Platform binnenkort ongeziene mogelijkheden.

Het wordt het een state-of-the-art tool om de impact van onderzoek en innovatie aan hogescholen nog te vergroten. En dat is belangrijk, want praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en de innovatie die ervan uitgaat, zijn onlosmakelijk verbonden met de onderwijsopdracht van de hogescholen.Op die manier houdt het professioneel hoger onderwijs vinger aan de pols met kennis om te kunnen inspelen op evoluties en behoeften in het werkveld. Op deze manier blijven ook de opleidingen state-of-the-art, van waarde voor student en werkveld.

Kortom: 2020 was dus een boeiend jaar. Volledig anders dan anders, maar toch steeds opnieuw met positieve perspectieven voor éénieder die leert en werkt aan de Vlaamse hogescholen. Het was dus zeker geen verloren jaar.

Wij wensen alvast studenten, personeel en directies te danken voor de getoonde wendbaarheid, focus en doorzettingsvermogen. Zonder deze attitudes, zou er zeker veel minder toekomst geweest zijn.

Koen Goethals
voorzitter

Eric Vermeylen
secretaris-generaal

Jaarverslag_Rob.indd 5 16/06/2021 19:09

Covid-19 pandemie

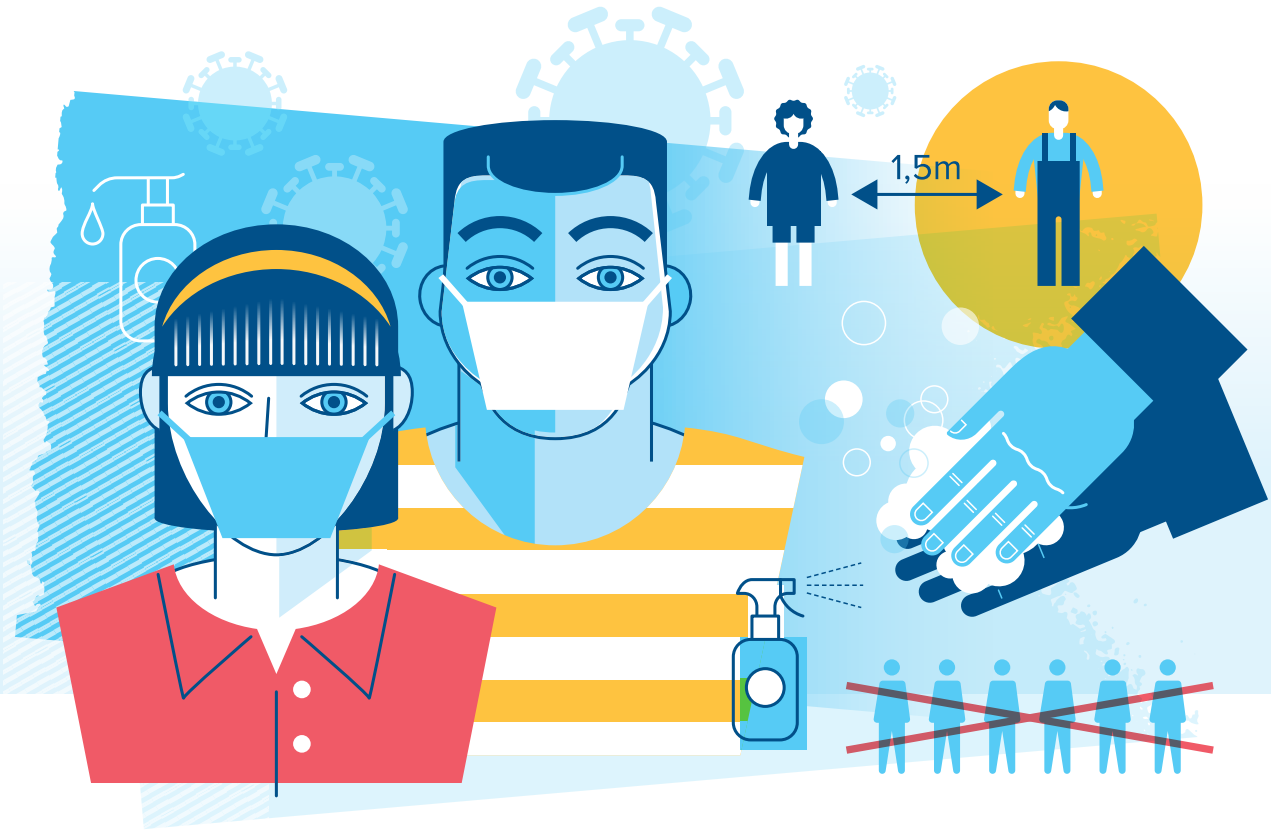

Vlaamse Hogescholen leggen focus op recht op kwaliteitsvol onderwijs en op welzijn van studenten tijdens COVID-19 pandemie

In 2020 stond de wereld voor velen onder ons even stil. Dat we te maken zouden krijgen met een pandemie, en de impact ervan, had aan het begin van het jaar niemand kunnen voorspellen. Ook voor de Vlaamse Hogescholenraad was het een jaar van crisissen oplossen, overleg plegen en bovenal het bewaken van het recht op kwaliteitsvol onderwijs en van het welzijn van studenten en medewerkers.

De media liegen niet wanneer ze zeggen dat studenten enorm lijden onder de impact van de corona-maatregelen die genomen worden. Als Vlaamse Hogescholenraad zijn we dan ook blij dat we mee aan de onderhandelingstafel zaten en dat we korte lijnen hebben op topniveau en tot gepaste maatregelen kwamen.

Jaarverslag_Rob.indd 6 16/06/2021 19:09

Sinds de eerste lockdown, die in België begon op 13 maart 2020, heeft de Vlaamse Hogeschoolenraad zijn functie als overleg- en samenwerkingsplatform meer dan ooit vervuld en was actief betrokken op de overlegmomenten met de minister van Onderwijs, VLIR, VVS, AHOVOKS en andere stakeholders-organen die meewerkten aan het bedwingen van de pandemie.

Bij de uitbraak van COVID-19 pandemie, verbleven heel wat studenten van Vlaamse hogescholen voor een semester in het buitenland, zowel in Europa als daarbuiten. Dankzij ons ad-rem optreden hebben we via de gecoördineerde actie SOS-abroad, samen met de hogescholen, ambassades en het crisiscentrum van de FOD Buitenlandse Zaken, direct na de sluiting van de landsgrenzen en het stilvallen van het luchtverkeer, op twee weken tijd alle studenten die in het buitenland verbleven, kunnen repatriëren of laten terugkeren naar Vlaanderen en Brussel.

Op dat moment, in het tweede semester van het academiejaar 2019-2020, was het ook belangrijk om studieduurverlenging te vermijden, zonder op kwaliteit te moeten inboeten. Hiervoor moest het reglementair kader zowel inhoudelijk als juridisch decretaal worden afgestemd. Concreet betekende dat de verlenging van het academiejaar, de wijziging van ECTS-fiches en de teruggave van het leerkrediet. Kort na de paasvakantie keurde het Vlaams Parlement een eerste nooddecreet goed.

Daarnaast werd het meer en meer duidelijk dat studenten veel nood hadden aan bijkomende ondersteuning. Ook hier was de Vlaamse Hogescholenraad bij betrokken. De stages in de gezondheids -en welzijnsopleidingen mochten georganiseerd blijven worden en de mogelijkheid om ook fysieke examens te organiseren in juni 2020 werd, dankzij goede draaiboeken, voorzien. Dit alles was enkel mogelijk door de goede samenwerking tussen de Vlaamse Hogescholenraad, de minister van Onderwijs en zijn raadgevers, de Administratie Hoger Onderwijs, de experten van de GEES en CELEVAL.

Er werd gestreefd naar flexibiliteit van de vorm, zodat de studenten hun academiejaar konden beëindigen zonder de kwaliteit van de opleiding en de beroepstitel te moeten missen.

Jaarverslag_Rob.indd 7 16/06/2021 19:09

Covid-19 pandemie

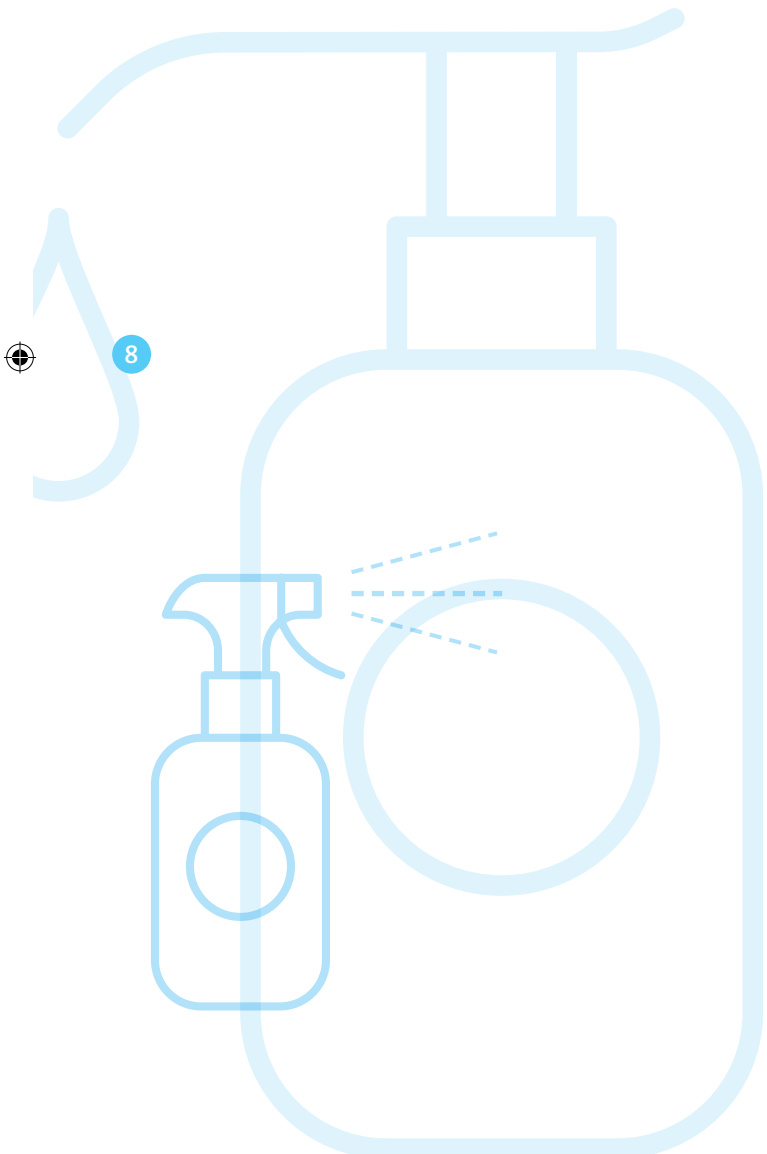

Het welbevinden van de studenten stond centraal

Alle studentenvoorzieningen stonden klaar, om studenten die daar nood aan hadden, op te vangen met speciale aandacht voor het mentaal welzijn van de studenten. Door snel te schakelen naar online hulpverlening én extra communicatie konden studenten ook de juiste begeleiding vinden. Op aandringen van de Vlaamse hogescholen en de universiteiten maakte de Vlaamse regering ook meer middelen vrij voor mentaal welzijn. Hoewel de campussen tijdens de eerste lockdown gesloten waren, werd er voor kwetsbare groepen toch gezorgd voor stille studieplekken op de campussen. Hier werd vooral in meer stedelijke omgevingen gebruik van gemaakt.

Erkenning van studie en stage als essentiële verplaatsingen

Ondanks de COVID-19 pandemie daalt het aantal internationale studenten dat interesse heeft in een opleiding in Europa niet. Naast de eigen studenten die nog op mobiliteit moeten kunnen vertrekken naar bestemmingen waar dit mogelijk is, is het ook van groot belang dat internationale studenten nog een visum kunnen bekomen en naar België kunnen reizen. Daartoe pleit de Vlaamse Hogescholenraad zowel op Vlaams, federaal als op Europees niveau voor de erkenning van mobiliteit in het kader van een hogeronderwijsopleiding als essentiële verplaatsing.

Jaarverslag_Rob.indd 8 16/06/2021 19:09

Covid-19 pandemie

Aandacht voor financiën en personeel

De werkgroep financieringsbeleid van de Vlaamse Hogescholenraad zorgde er mee voor dat de middelen die hogescholen niet ontvangen ten gevolge van de coronacrisis in kaart werden gebracht. Hetzelfde gebeurde voor de extra kosten voor (optimale) digitalisering van het opleidingsaanbod, de extra kosten voor ondersteuning door de studentenvoorzieningen, de huisvesting, onderzoeksinfrastructuur, …

Indien nodig werd gebruik gemaakt van de federale mogelijkheden voor technische werkloosheid wegens overmacht. Alle hogescholen beslisten gezamenlijk om voor de medewerkers die in technische werkloosheid vielen de vergoeding voor technische werkloosheid bij te passen tot het nettoloon. Daarnaast zorgde de Vlaamse Hogescholenraad er mee voor dat de federale initiatieven rond thuiswerk, loopbaanonderbreking, zorgkrediet en coronaouderschapsverlof ook konden worden toegepast voor het personeel van de hogescholen.

Contactluwe campus vanaf 18 mei 2020

Om leerachterstand tegen te gaan, koos men ervoor om vanaf 18 mei de campussen terug contactluw te openen. *'Afstandsonderwijs en thuiswerk als het kan, studeren of werken op de campus als het moet.'* werd het uitgangspunt. Uitgebreide draaiboeken zorgden ervoor dat fysieke veiligheid en kwaliteit van praktijkonderwijs steeds vooropgesteld werden. Voor de Vlaamse hogescholen was dat een belangrijke mijlpaal omdat fysieke stages, werkplekleren en praktijkonderwijs essentieel zijn om de kwaliteit van het

Door voorrang te geven aan praktijkonderwijs op contactluwe campussen, maakten we het voor studenten mogelijk de leerdoelstellingen nog te halen, zonder een semester te verliezen."

Koen Goethals
voorzitter Vlaamse Hogescholenraad

Jaarverslag_Rob.indd 9 16/06/2021 19:09

Covid-19 pandemie

onderwijs te garanderen. In dat kader vroeg de Vlaamse Hogescholenraad ook om de stille studieplekken voor kwetsbare groepen te verankeren in de wetgeving.

Het academiejaar 2019-2020 kon goed worden afgerond dankzij de grote inspanningen, flexibiliteit en betrokkenheid van de studenten en het personeel van de Vlaamse hogescholen.

Er werd gestreefd naar flexibiliteit van de vorm, zodat de studenten hun academiejaar konden beëindigen zonder de kwaliteit van de opleiding en de beroepstitel te moeten missen.

Adviesnota beleidskader voor heropstart van internationale studentenmobiliteit

Na de eerste golf van de COVID-19 pandemie ontwikkelde de Vlaamse Hogescholenraad, in de schoot van de werkgroep internationalisering, een beleidskader voor de heropstart van internationale studentenmobiliteit. Dit is immers geen gratuit gegeven, maar het verwerven van internationale en interculturele competenties via studentenmobiliteit zit stevig verankerd in het opleidingsproject van elke hogeschool. Zo gaan er jaarlijks heel wat studenten op buitenlandse stage en kan er niet zomaar een alternatieve stageplaats in België voorzien worden voor elke student.

Bovendien hebben veel studenten al enkele jaren uitgekeken naar een internationale ervaring. Om in de gegeven context internationalisering toch nog overeind te houden en een studenten alsnog de kans te geven de langverwachte internationale ervaring op te doen, ontwikkelde de Vlaamse Hogescholenraad een beleidskader voor de heropstart van internationale studentenmobiliteit. Differentiatie, flexibiliteit en periodieke beslissingsmomenten vormen de basisprincipes van dit beleidskader.

Jaarverslag_Rob.indd 10 16/06/2021 19:09

Covid-19 pandemie

Streven naar contactrijk onderwijs in het nieuwe academiejaar 2020-2021

In juli 2020 werd in samenspraak met onder meer prof. Erika Vlieghe, voorzitter van de GEMS en met de Vlaams minister van Onderwijs, een pandemiematrix opgesteld, met de coderingen groen, geel, oranje en rood. Deze matrix kwam tot stand op basis van een aantal uitgangspunten die door de Vlaamse Hogescholenraad werden geformuleerd. Zo moest het nieuwe academiejaar de focus leggen op contactrijk, inclusief en wendbaar onderwijs. Verbondenheid tussen studenten en docenten creëren, moest opnieuw centraal staan.

Aan het begin van het nieuwe academiejaar 2020-2021 startten de Vlaamse hogescholen met code geel. Dat wil zeggen dat er mogelijkheden waren voor contactonderwijs in alle opleidingen. De graduaatstudenten kregen hierbij prioriteit omdat deze opleidingen voor een derde bestaan uit werkplekleren. Er was ook specifieke aandacht voor verbondenheid bij de eerstejaarsstudenten en voor één-op-één-praktijkonderwijs, kunst- en sportopleidingen, telkens met aandacht voor de afstandsregels, mondneusmaskers, ontsmetting en ventilatie.

Een nieuwe lockdown in het najaar

De code geel gaf bij de opstart van het academiejaar studenten, docenten en directies de nodige ruimte om contactrijk onderwijs te organiseren. Op het overlegcomité van 30 oktober werden echter de campussen van hogescholen door de slechte coronacijfers in een code geplaatst die niet was voorzien in de pandemiematrix.

Al gauw werd die de facto tot *'code zwart'* gedoopt. Opnieuw zocht de Vlaamse Hogescholenraad, samen met de Vlaams minister van Onderwijs, virologen, de universiteiten en de studenten, naar mogelijkheden om terug praktijkonderwijs op contactluwe campussen te kunnen organiseren. Zo werd het vanaf 30 november beperkt mogelijk om op de campus practica, labo-oefeningen, vaardigheidstrainingen en andere vormen van essentieel praktijkonderwijs te volgen.

Examens werden afgenomen volgens dezelfde afspraken en veiligheidsvoorwaarden zoals die golden tijdens de periode van juni 2020.

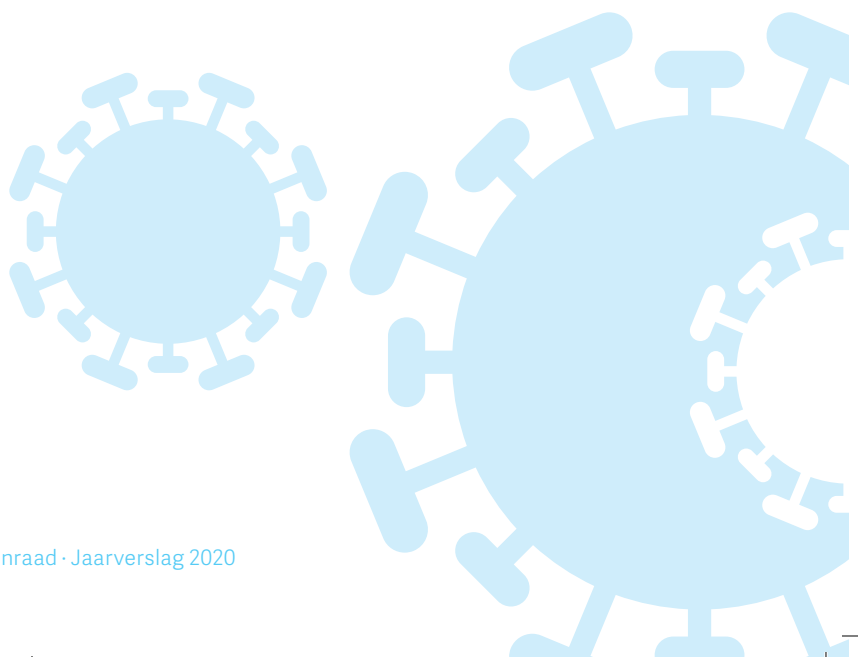

Jaarverslag_Rob.indd 11 16/06/2021 19:09

Onderwijs

Leren en persoonlijke ontwikkeling zijn sinds de wereldwijde uitbraak van het coronavirus, extra belangrijk geworden. Door de impact van Covid-19 verdwijnt of verschuift heel wat werk. Het is dan ook noodzakelijk dat afgestudeerden en werkenden breed inzetbaar zijn.

Een eerste resultaat van de opgestarte werkzaamheden in 2020 was de totstandkoming van een visietekst waaruit een duidelijk engagement blijkt om mee te willen werken aan de brede ontwikkeling van een leven-lang-leren in Vlaanderen.

Kwaliteitsvol onderwijs blijft focussen op een leven-lang-leren

Jaarverslag_Rob.indd 12 16/06/2021 19:09

Lerarenopleidingen

De lerarenopleidingen van de Vlaamse hogescholen hebben tijdens de uitbraak van het coronavirus nog nauwer samengewerkt, om in tijden van een nijpend lerarentekort ervoor te zorgen dat de lessen en stages optimaal konden doorlopen. Intensief overleg tussen de lerarenopleidingen was hierbij cruciaal, met onder meer bijkomende aandacht voor de maatregelen voor de zwaar gehinderde opleidingen lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie.

De Vlaamse Hogescholenraad heeft zich in 2020 voor de lerarenopleidingen ook opgesteld als een constructieve, kritische partner voor de uitvoering van het regeerakkoord van de Vlaamse regering. De overheidswerkgroep rond de invoering van de verplichte remediëring en de uitbreiding van de verplichte niet-bindende toelatingsproeven werd gevoed door de ervaringen van de lerarenopleidingen met de huidige instaptoets.

De Vlaamse Hogescholenraad en de hogescholen blijven wel partner om, binnen de contouren van het huidige systeem, te werken aan de communicatie over de kwaliteit en de perceptie rond de kwaliteit aan te pakken.

De Vlaamse Hogescholenraad heeft zich in 2020 voor de lerarenopleidingen ook opgesteld als een constructieve, kritische partner voor de uitvoering van het regeerakkoord van de Vlaamse regering.

Ook in een uitzonderlijk jaar hebben de lerarenopleidingen zich ingezet om samen met hun partners complexe thema's zoals leerachterstand aan te pakken. De deelname aan de zomerscholen, in samenwerking met scholen en lokale besturen, zijn daar een goed voorbeeld van, net als de talrijke initiatieven die lopen rond tutoring en buddywerking. De lerarenopleidingen hebben zich, gezien het belang en de meerwaarde van de bestaande initiatieven, ook ingezet als constructieve partner in het door de overheid gesubsidieerde Leerbuddy.vlaanderen project.

Jaarverslag_Rob.indd 13 16/06/2021 19:09

Onderwijs

Doorheen het jaar ging de Vlaamse Hogescholenraad ook in gesprek met de VDAB over de zij-in-stroom in de lerarenopleiding, met de OESO over de professionalisering van leerkrachten en nam deel als partner van het SRSP programma van de EU rond het opzetten van een systeem van aanvangsbegeleiding in Vlaanderen.

In de eerste helft van het academiejaar 2020-2021 zien we de eerste afgestudeerden van de educatieve graduaatsopleiding, de lerarenopleiding voor mensen met werkervaring die aan de slag willen als leraar in technische of praktische vakken. De Vlaamse Hogescholenraad faciliteerde de intervisie tussen de opleidingen om ervaringen uit te wisselen, structurele problemen aan te kaarten en in overleg te gaan met de administratie en het kabinet over de onderwijsvakken en de bekwaamheidsbewijzen. Een oefening die nog verder loopt in 2021.

Programmatiemodel

In 2020 beslisten de hogescholen het zelf opgelegde moratorium voor nieuwe opleidingen te versoepelen waardoor het nu mogelijk is om nieuw in te richten graduaatsopleidingen en academische masters in de kunsten en aan Hogere Zeevaartschool te programmeren. Er waren vier aanvraagdossiers waarover de Vlaamse Hogescholenraad een advies gaf.

Omdat de hogescholen continu streven naar de optimalisatie van de dynamische portfolio aan opleidingen waarbij de performantie en de relevantie continue afgewogen worden, is een nieuw programmatie- en allocatiemodel ontwikkeld.

Hierdoor kan het opleidingsaanbod nog flexibeler en relevanter inspelen op de noden van de constant veranderende samenleving. Hiervoor bracht de Vlaamse Hogescholenraad de nodige expertise samen in een stuurgroep en in twee taakgroepen.

In lijn met de ambities van de Vlaamse Hogescholenraad over een leven-lang-leren, moet een afgestudeerde graduaats-, bachelor- of masterstudent in staat zijn zich in verschillende contexten te bewegen en zijn competentiegroei te kunnen afstemmen op nieuwe noden.

Jaarverslag_Rob.indd 14 16/06/2021 19:09

Onderwijs

Nieuwe opleidingen zijn pas nuttig als de nood niet door andere, al bestaande opleidingen kan worden ingevuld. Aan de hand van de mate van verwantschap met het bestaande opleidingsaanbod wordt beslist hoe aan een nieuwe leer- en tewerkstellingsbehoefte wordt tegemoetgekomen: een lage mate van verwantschap vraagt om een doelgerichte uitbreiding van het opleidingsaanbod; een hoge mate van verwantschap daarentegen kan leiden tot het actualiseren van het bestaande opleidingsaanbod. In lijn met de ambities van de Vlaamse Hogescholenraad over een leven-lang-leren, moet een afgestudeerde graduaats-, bachelor- of masterstudent in staat zijn zich in verschillende contexten te bewegen en zijn competentiegroei te kunnen afstemmen op nieuwe noden.

Het ontwerp van het nieuwe programmatiemodel is voorgesteld aan de Vlaams minister van Onderwijs. De minister heeft in 2021 een opdrachthouder aangesteld om dit verder in een beleidskader en de nodige decretale voorstellen uit te werken.

Jaarverslag_Rob.indd 15 16/06/2021 19:09

Gezondheidszorg

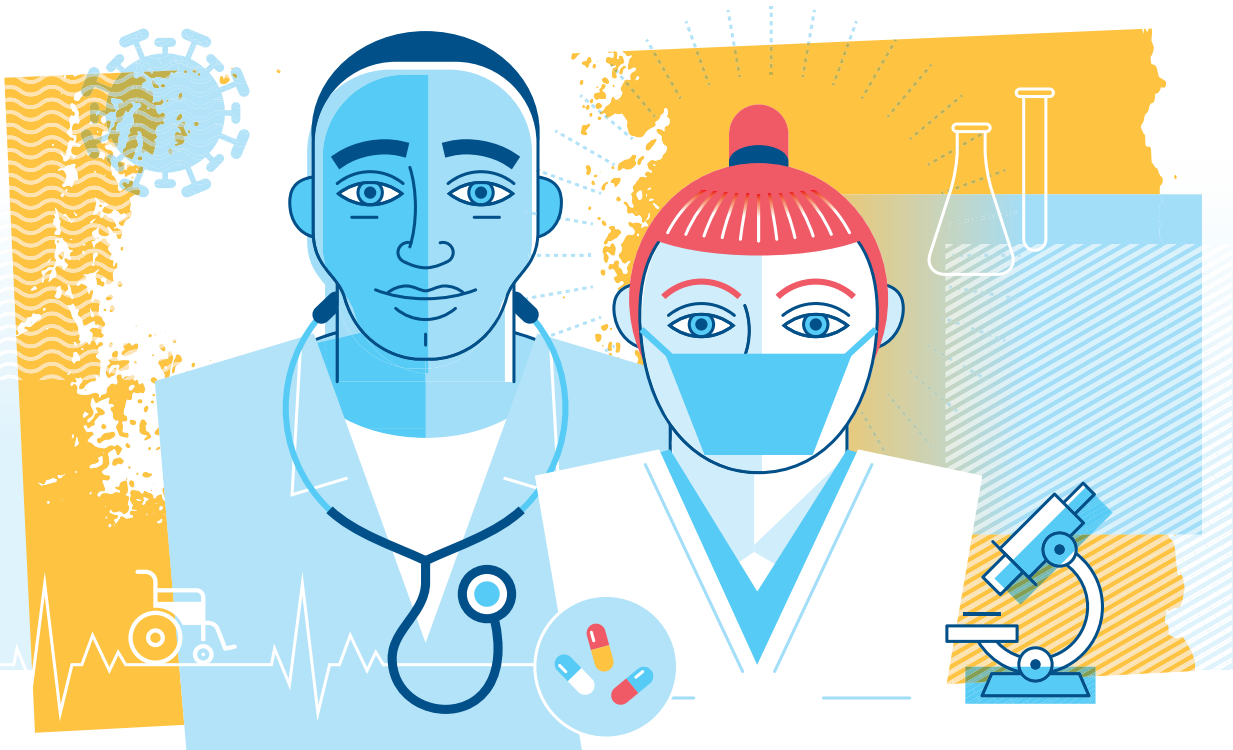

Gezondheidszorg is essentieel

Voor de Covid-19 pandemie bestond er geen structureel overleg over de opleidingen binnen de zorgsector. Dit overleg is begin 2020 ontstaan omwille van de noodzaak aan afstemming over stages van de gereglementeerde beroepen.

Het doel was immers om deze stages optimaal te kunnen laten plaatsvinden binnen de op dat moment geldende coronamaatregelen. Door het opstellen van actieplannen en het initiëren van overleg met beleidsmakers, werd ervoor gezorgd dat studenten de mogelijkheid hadden om zonder achterstand én met voldoende praktijkervaring kwaliteitsvol af te studeren. In een tweede fase werd ook mee nagedacht over het uitrollen van de Vlaamse test- en vaccinatiestrategie.

In 2020 verscheen een uitgebreide position paper met het standpunt van de Vlaamse Hogescholenraad over de toekomstige leerladder in de zorg. In deze paper wordt de complementaire positionering van de HBO5- en bacheloropleidingen verpleegkunde vanuit een historisch perspectief scherp gesteld. Er worden drie mogelijke scenario's voor de toekomst uitgewerkt. De Vlaamse Hogescholenraad motiveert krachtig waarom zij kiest voor de optie van *'een relevante leer-/zorgladder die de juridische toetssteen doorstaat'*. Deze paper werd aan alle belanghebbenden bezorgd.

Omdat de overheid startte met de organisatie van kwaliteitscontrole van de zorgopleidingen moest er een kwaliteitszorgkader ontwikkeld worden. De HBO5-opleidingen verpleegkunde kregen de voorbije twaalf jaar geen regulier extern kwaliteitstoezicht meer. De onderwijsinspectie kreeg vanuit de Vlaamse regering de opdracht om, in samenwerking met het Nederlands-Vlaamse accreditatieorganisatie (NVAO), een beoordelingskader te ontwikkelen en de kwaliteit van de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs te beoordelen.

Vanuit de Vlaamse Hogescholenraad werd een vertegenwoordiger afgevaardigd om maximaal af te stemmen met de kwaliteitszorgpraktijken die gangbaar zijn in de Vlaamse hogescholen.

Ook binnen het domein gezondheidszorg werd binnen de Vlaamse Hogescholenraad een aantal dossiers rond de opleiding vroedkunde behandeld, zoals de uitoefening van de functie van zorgkundige door jobstudenten en pas afgestudeerden; de tewerkstellingsproblematieken voor pas afgestudeerden en de actualisering van het opleidingsprofiel.

De Vlaamse Hogescholenraad motiveert krachtig waarom zij kiest voor de optie van 'een relevante leer-/zorgladder die de juridische toetssteen doorstaat'.

Jaarverslag_Rob.indd 17 16/06/2021 19:09

Kunsten

Borgen van sterke kunst- en cultuur-opleidingen

De kunstopleidingen maken een belangrijk deel uit van het aanbod aan de Vlaamse hogescholen. Met haar werkgroep kunsten buigt de Vlaamse Hogescholenraad zich over belangrijke, actuele thema's in de sector. Zo liepen de School of Arts tegen grote uitdagingen aan door de opgelegde coronamaatregelen.

Vooral de praktijklessen en repetities, opleidingen als musical, dans en drama met een grote samenspelcomponent en evenementen als modeshows en mastervoorstellingen met publiek moesten hun werking volledig heruitvinden. Oefenlokalen werden beschikbaar gesteld voor musici met grote instrumenten, reservatiesystemen werden opgesteld en waar nodig werden de richtlijnen van de sector gevolgd.

Jaarverslag_Rob.indd 18 16/06/2021 19:09

De Vlaamse Hogescholenraad uitte tegelijkertijd haar bezorgdheid naar de overheid over de toekomst van het kunst- en cultuuraanbod in secundaire scholen.

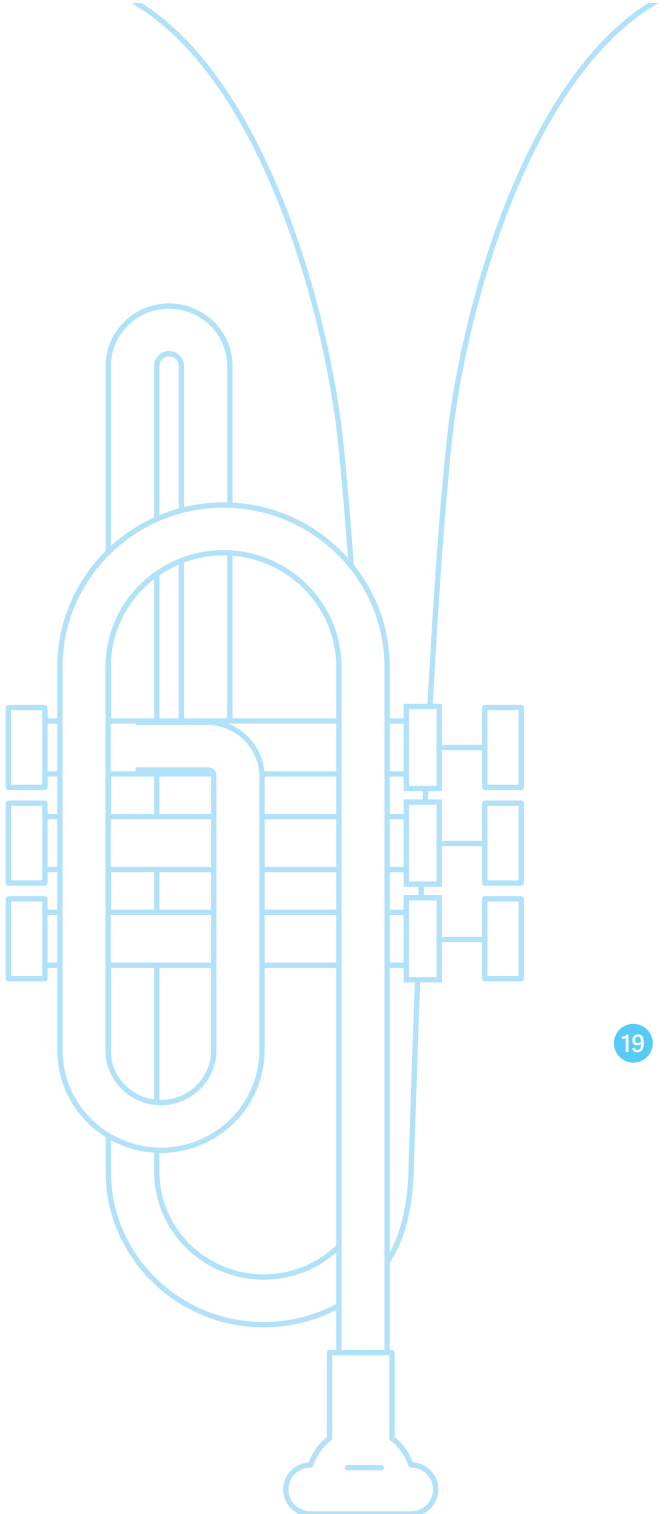

De Vlaamse Hogescholenraad uitte tegelijkertijd haar bezorgdheid naar de overheid over de toekomst van het kunst- en cultuuraanbod in secundaire scholen. In een recente aanpassing van de eindtermen voor het secundair onderwijs komt artistieke vorming immers volledig in de verdrukking.

Jaarverslag_Rob.indd 19 16/06/2021 19:09

Internationalisering

Samen met de experten internationalisering van de hogescholen werden voor het eerst een omvangrijke set aan cijfers verzameld rond internationalisering aan de Vlaamse hogescholen. Deze cijfers brengen naast studentenmobiliteit, stafmobiliteit en Engelstalige opleidingen ook andere relevante internationaliseringsactiviteiten in kaart.

De resultaten bieden een goed zicht op de inspanningen van de hogescholen op vlak van internationalisering. Bovendien vormt deze dataset een goede test voor internationaliseringsindicatoren, waarvan de definities nog verder verfijnd en geoptimaliseerd zullen worden.

Een ander belangrijk thema op vlak van internationalisering was de versoepeling van de taalregeling die werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. De norm voor Engelstalige opleidingen op bachelorniveau werd van 6% naar 9% opgetrokken. Door de contingentering van de extra in te richten Engelstalige opleidingen tussen universiteiten en hogescholen, bood deze versoepeling echter niet de ruimte om meer Engelstalige professionele bacheloropleidingen te kunnen inrichten. De definitie van een Engelstalige bacheloropleiding werd ook niet verruimd, waardoor er geen bijkomende ruimte kan ontstaan om inkomende uitwisselingsstudenten vlotter te kunnen ontvangen. De versoepeling van de taalregeling blijft dus daardoor de komende jaren op de agenda staan.

Jaarverslag_Rob.indd 20 16/06/2021 19:09

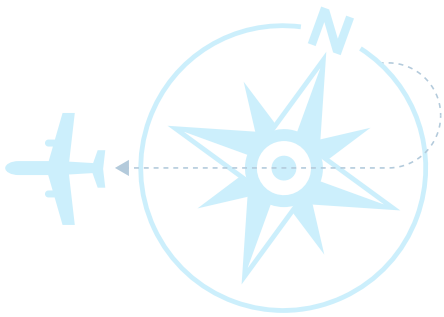

De Vlaamse Hogescholenraad besliste om de werkgroep internationalisering te laten buigen over het vraagstuk rond visibiliteit van Vlaamse hogescholen op internationale onderwijsranking en portaalsites. Het is duidelijk dat deze zichtbaarheid steeds belangrijker wordt en dat hogescholen die zichzelf niet op deze fora begeven, een profiel aangemeten krijgen dat aangemaakt wordt door derden, waarbij de methodologie en de bronnen niet altijd even duidelijk noch correct zijn. Er zal verder onderzoek verricht worden naar geschikte onderwijsgerichte rankings en portaalsites waarop de hogescholen zich beter kunnen profileren om hun internationale zichtbaarheid te vergroten.

Het zoekjaar op de kaart gezet

Om de Europese kenniseconomie te realiseren, is er hoogopgeleid talent nodig. Daarom voorziet de Europese richtlijn 2016/801 de mogelijkheid voor internationale studenten die afstuderen in het hoger onderwijs in een EU-lidstaat om een *'zoekjaar'* aan te vragen. Dit is een verlenging van hun verblijfsvergunning die hen de tijd geeft om een job te zoeken of een onderneming op te starten in het land waar ze afstudeerden. De omzetting van deze EU-richtlijn in Belgische wetgeving liep jammer genoeg vertraging op.

Daarom heeft de Vlaamse Hogescholenraad de druk opgevoerd bij Vlaamse en federale politici. Dankzij de samenwerking met de werkgroep kennismigratie van de VLIR, kon de Vlaamse Hogescholenraad ook input geven aan de Dienst Vreemdelingenzaken bij het komende wetsontwerp. Door die samenwerking zal de soepelere regelgeving ook van toepassing zijn voor de internationale studenten uit derde landen die afstuderen aan een Vlaamse hogeschool. Dit zal ook de Vlaamse arbeidsmarkt ten goede komen.

Twee Vlaamse hogescholen geselecteerd in een European Universities Network

Sinds de lancering van het European Universities Initiative door de Europese Commissie in 2017 heeft de Vlaamse Hogescholenraad de ontwikkelingen rond dit initiatief nauwlettend opgevolgd en deelname door de Vlaamse hogescholen bepleit. Bij de oproep van 2020 werden twee Vlaamse hogescholen geselecteerd: LUCA School of Arts in het netwerk FILMEU - The European Universities Alliance for Film and Media Arts en Hogeschool UC Leuven-Limburg in het netwerk E3UDRES2 - Engaged and Entrepreneurial European University as Driver for European Smart and Sustainable Regions.

De versoepeling van de taalregeling blijft dus daardoor de komende jaren op de agenda staan.

Jaarverslag_Rob.indd 21 16/06/2021 19:09

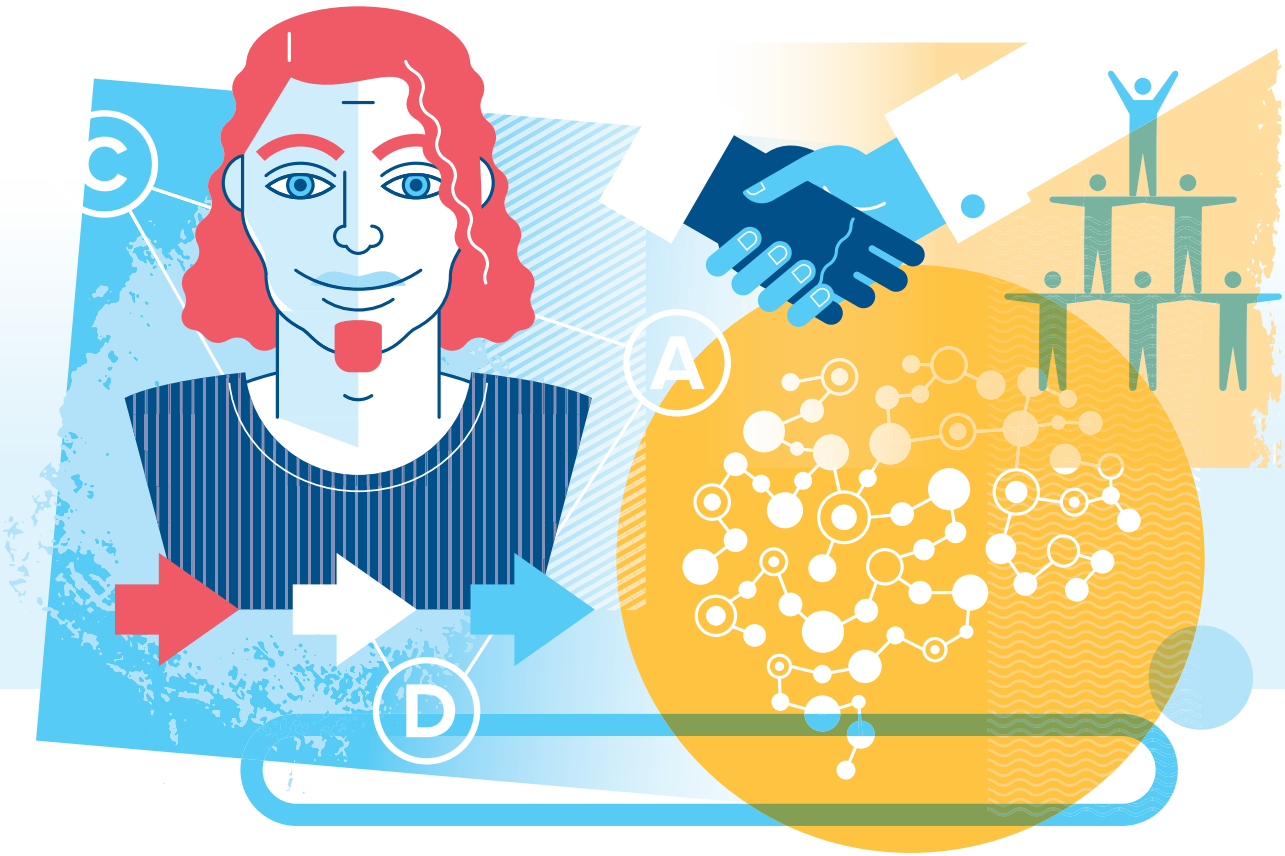

Onderzoek in tijden van pandemie

Door de lockdown hadden ook de onderzoekers aan de hogescholen plots geen (volledige) toegang meer tot hun onderzoeksinfrastructuur en misten ze het direct contact met het werkveld. Jammer genoeg passeerde zo voor een aantal projecten het momentum en moest men zich tevredenstellen met beperktere projectresultaten.

De coronacrisis heeft nochtans ook innovatie en creativiteit gestimuleerd. De onderzoekers van de Vlaamse hogescholen hebben in nooit eerder geziene omstandigheden, op heel korte termijn direct inzetbare tools ontwikkeld voor de zorg- en welzijnssector, voor het onderwijs en voor ondernemingen.

Jaarverslag_Rob.indd 22 16/06/2021 19:09

Beleidsplan artificiële intelligentie

De Vlaamse Hogescholenraad vertegenwoordigt de hogescholen in de stuurgroep van het Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie. Dit plan voorziet financiering voor de ontwikkeling van praktijkgerichte onderzoeksprojecten, de TETRA-AI projecten. In 2020 werd de tweede TETRA-AI oproep gelanceerd. Voorafgaand heeft de Vlaamse Hogescholenraad ingezet op professionalisering in valorisatie en het pitchen van projectideeën voor ondernemers. Dit leidde tot het indienen van niet minder dan zesendertig projectvoorstellen, waarvan zes projecten genomineerd werden voor een totaalbudget van zo'n twee miljoen euro. Het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en de samenwerking met ondernemingen en organisaties wint aan belang in het beleidsdomein artificiële intelligentie.

De onderzoekers van de Vlaamse hogescholen hebben in nooit eerder geziene omstandigheden, op heel korte termijn direct inzetbare tools ontwikkeld voor de zorg- en welzijnssector, voor het onderwijs en voor ondernemingen.

Onderzoek en internationalisering

Er zijn best nog wat opportuniteiten voor de Vlaamse hogescholen om internationale samenwerkingen te ontwikkelen. Momenteel ontbreekt het echter aan voldoende basisfinanciering om voluit in te zetten op het verwerven van internationale projecten. Maar in 2020 startte een pilootproject, gefinancierd door het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO).

Dit project stimuleert de Vlaamse hogescholen een beleid op te zetten rond internationalisering in O&I. Ondernemingen en social profitorganisaties worden actief betrokken bij de indieningsfase van internationale projecten. De resultaten van het pilootproject vormen de fundamenten voor het ontplooien van toekomstige internationale O&I activiteiten. Naast dit project zijn de hogescholen ook vertegenwoordigd in de werkgroepen en de stuurgroep van het EU-platform van EWI. Tijdens het jaar 2020 gaven ze input en feedback om de internationale programma's vanaf 2021 te kunnen lanceren.

Jaarverslag_Rob.indd 23 16/06/2021 19:09

Kwaliteitszorg

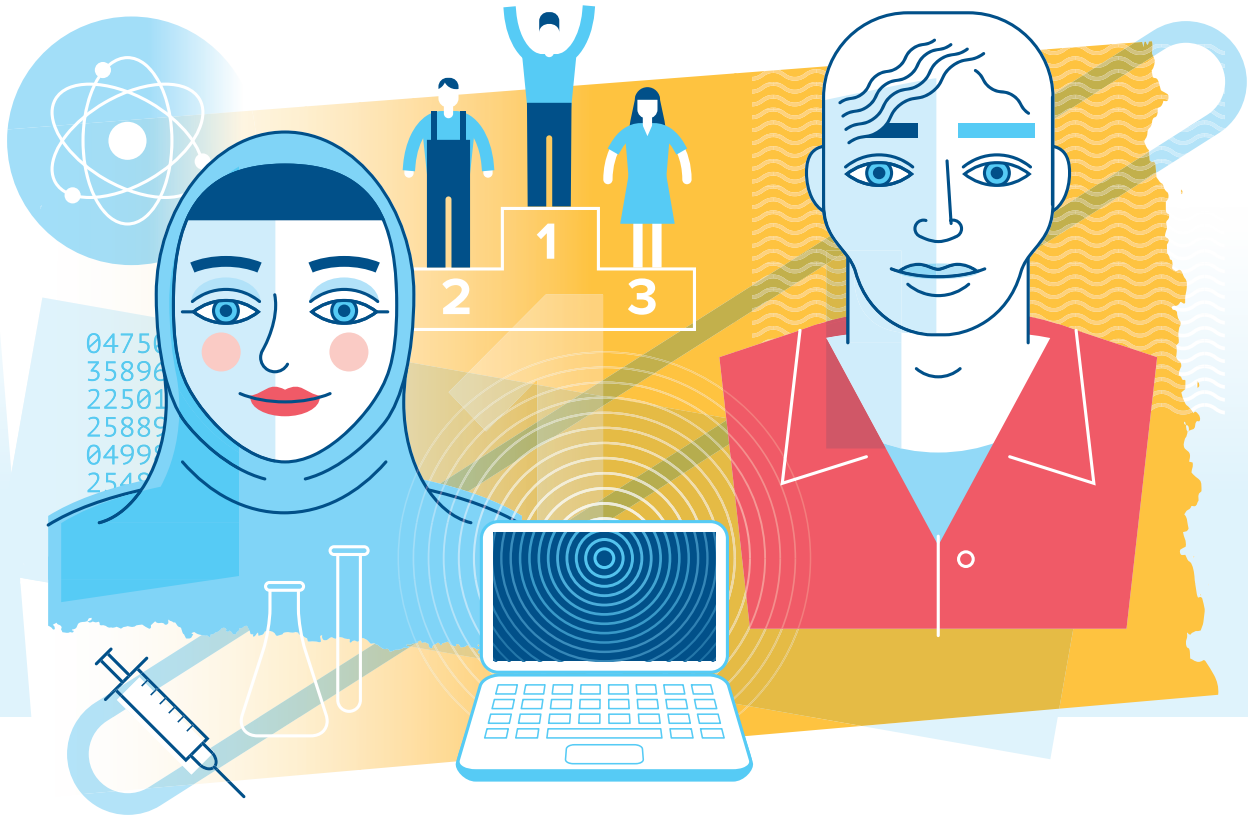

Kruisbestuiving in kwaliteitszorg

Op vlak van kwaliteitszorgbeleid werd binnen de Vlaamse Hogescholenraad in 2020 vooral kennis met elkaar gedeeld over de eigen regie en de eigen aanpak om te waken over de nodige kwaliteitsvereisten.

In het nieuwe kwaliteitszorgsysteem zijn hogeronderwijsinstellingen verantwoordelijk om de kwaliteitsborging intern vorm te geven en om daarover verantwoording af te leggen in de instellingsreview. De instellingsreview is verplicht voor alle instellingen die in Vlaanderen erkend zijn als hogeschool of universiteit en wordt elke zes jaar uitgevoerd volgens een vaste kalender. De tweede ronde van de instellingsreviews is van start gegaan in het academiejaar 2020-2021; de eerste hogescholen komen aan bod in dit academiejaar. De Vlaamse Hogescholenraad stelde een lijst samen van kandidaat-commissieleden voor de instellingsreviews op vraag van de NVAO.

Jaarverslag_Rob.indd 24 16/06/2021 19:09

De NVAO organiseerde in het academiejaar 2020-2021 de eerste systeembrede analyse, met als onderwerp *'Co-creatie met het werkveld'*; een thema dat de hogescholen nauw aan het hart ligt. Systeembrede analyses geven inzicht in de stand van zaken rond een bepaald aspect of aspecten van het onderwijsbeleid. Ze zijn bedoeld om goede praktijken op het vlak van onderwijsbeleid en opleidingskwaliteit in beeld te brengen en te delen binnen de hogeronderwijsgemeenschap. Binnen de Vlaamse Hogescholenraad delen de hogescholen kennis over het verloop van deze piloot die loopt overheen het academiejaar 2020-2021.

De Vlaamse hogescholen verkiezen echter een continuümbenadering uitgaande van werkplekleren waarbij duaal leren een onderdeel is, naast de verdere uitbouw van de graduaatsopleidingen en de ontwikkeling van een leven-lang-leren.

Graduaten

In 2020 bracht de Vlaamse Hogescholenraad een groep experten samen die de overgangsmogelijkheden van de HBO5-opleidingen naar de graduaatsopleidingen ondersteunt. De verdere uitbouw van de graduaten vormt een directe link met de werkgroep onderwijsbeleid. Dat draagt bij tot een integraal beleid over de verschillende opleidingsniveaus. Vanuit dit platform werd ook input geleverd ter voorbereiding van de aankomende onderwijskwalificaties. In de loop van 2020 werd een aantal onderwijskwalificaties behandeld: sales support, travel support, productie-assistent, personal trainer, verzekeringen, podium- en eventtechnieken. Zo is in 2020 de onderwijskwalificatie podium-en eventtechnieken al goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De hogescholen formuleren domeinspecifieke leerresultaten (DLR) voor de graduaatsopleidingen. In 2020 is het DLR voor de gegradueerde in de podium- en eventtechnieken gefinaliseerd. Er zijn Engelse vertalingen voorzien voor de onderwijsvakken van het educatieve graduaat, het graduaat in het systeem- en netwerkbeheer en het graduaat in de orthopedagogische begeleiding.

Jaarverslag_Rob.indd 25 16/06/2021 19:09

Kwaliteitszorg

De Vlaamse Hogescholenraad startte de dialoog op over de positionering van de graduaatsopleidingen ten opzichte van andere trajecten. Dit kwam onder andere aan bod tijdens een ronde tafel en een scenario-oefening om de betekenis van duaal leren voor de hogescholen te definiëren. Dit resulteerde in de position paper *'Duaal leren/ Werkplek leren'*.

Duaal leren is slechts één methode om de verbinding tussen de opleiding en het werkveld te versterken en studenten dichter bij de werkplek te brengen. De Vlaamse hogescholen verkiezen echter een continuümbenadering uitgaande van werkplekleren waarbij duaal leren een onderdeel is, naast de verdere uitbouw van de graduaatsopleidingen en de ontwikkeling van een leven-lang-leren.

De Vlaamse hogescholen verkiezen echter een continuümbenadering uitgaande van werkplekleren waarbij duaal leren een onderdeel is, naast de verdere uitbouw van de graduaatsopleidingen en de ontwikkeling van een leven-lang-leren.

Studentenvoorzieningen

Sterke studentenvoorzieningen worden gevierd

Van 3 tot 6 maart 2020 vond het congres 'STUVO 2045 Future Proof?' plaats in Gent. Dit evenement, dat 260 internationale en nationale deelnemers telde, vierde de 25e verjaardag van de studentenvoorzieningen aan de Vlaamse hogescholen.

In de workshops en presentaties kwamen de zes werkvelden van de studentenvoorzieningen aan bod. Het meest opvallende onderwerp dat telkens terugkwam was het mentaal welbevinden en de psychologische ondersteuning van studenten. Zelfs voor de echte aanvang van de coronacrisis was dit al een '*hot topic*' bij de studentenvoorzieningen dat internationaal op veel aandacht kan rekenen.

De Vlaamse Hogescholenraad wil, met haar werkgroep studentenvoorzieningen, op het elan van dit congres verder bouwen. In 2022 zal een Vlaams congres georganiseerd worden.

Jaarverslag_Rob.indd 27 16/06/2021 19:09

Financieringsbeleid

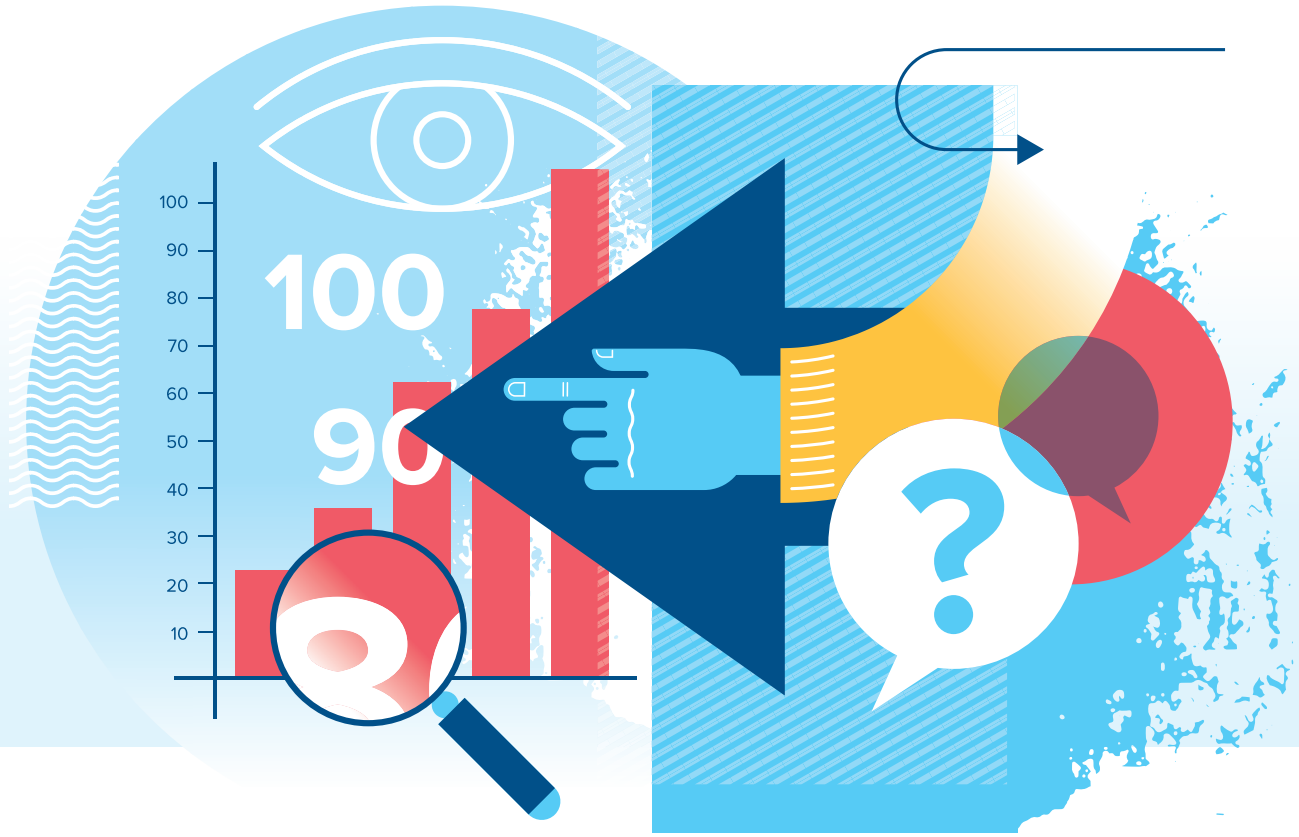

Dossier puntengewichten

Via een aantal brede denkoefeningen en besprekingen werd er onder meer nagedacht over het beperken van de hyperconcurrentie. Zo werden het financieringsmodel, de inputfinanciering, en de impact van desindexeringen tegen het licht gehouden.

Maar ook de evolutie van de financieringsenveloppe en de impact op de koopkracht stonden op de werkagenda. Ook de administratieve verplichtingen zoals de single audits, bevragingen en de teweegbrengende extra inspanningen, de financiering van de graduaatsopleidingen ontbraken niet op deze werkvergaderingen.

Jaarverslag_Rob.indd 28 16/06/2021 19:09

Deze beslissingen zijn een belangrijke eerste stap voorwaarts naar een volwaardige financiering.

Puntengewichten in de financiering herzien

In 2020 trok de Vlaamse overheid 20 miljoen euro extra middelen uit voor een groeipad voor het optrekken van de onderwijsbelastingseenheden (OBE's). In het verkiezingsmemorandum van 2019 vroeg de Vlaamse Hogescholenraad voor een verhoging van de weging van de studiepunten in de bedrijfs- en technologisch georiënteerde opleidingen. Voor deze opleidingen was een herwaardering nodig van de financieringspunten omdat deze niet meer overeenstemden met wat er voor deze opleidingen nodig is.

Dankzij deze extra middelen krijgt het studiegebied industriële wetenschappen en technologie een puntengewicht van 1,3. Vanaf 2021 wordt de opleiding toegepaste informatica ondergebracht in dit studiegebied, waarmee er deels tegemoet wordt gekomen aan de vraag van de hogescholen. Het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde krijgt een puntengewicht van 1,06 op kruissnelheid in 2024.

Deze beslissingen zijn een belangrijke eerste stap voorwaarts naar een volwaardige financiering.

Jaarverslag_Rob.indd 29 16/06/2021 19:09

Personeelsbeleid

Algemene optimalisatie van het personeelsbeleid

Samen met de Vlaamse overheid bekijkt de Vlaamse Hogescholenraad met de werkgroep personeelsbeleid de Codex Hoger Onderwijs welke artikels aangepast kunnen worden om zo tot een moderner en flexibeler personeelsbeleid te kunnen komen in het hoger onderwijs.

Deze voorstellen dienen als voorbereiding voor de thematische werkgroepen die in de schoot van het Vlaams Onderhandelingscomité - hoger onderwijs (VOC-HO) zijn opgericht en waar de Vlaamse overheid en werkgevers- en werknemersdelegaties in overleg het personeelsbeleid willen optimaliseren. Voor de hogescholen zijn eind 2020 de werkgroepen *'toegang tot en mobiliteit binnen het statuut'* en *'re-integratie en ziekteverlof'* opgericht. Die werkgroepen lopen verder in 2021.

In 2020 zijn, op advies van de werkgroepen, daadwerkelijk enkele aanpassingen doorgevoerd in de Codex Hoger Onderwijs.

Jaarverslag_Rob.indd 30 16/06/2021 19:09

Regeling ziekteverlof bij de overgang van personeelsleden van een CVO naar een hogeschool

De personeelsleden die van een CVO (centrum voor volwassenenonderwijs) naar een hogeschool overgegaan zijn in het kader van de hervorming HBO5 en SLO (specifieke lerarenopleiding) vallen, met uitzondering van een aantal overgangsmaatregelen, onder de rechtspositie van de hogescholen. De regeling rond ziekteverlof in de hogescholen verschilt van de regeling rond ziekteverlof in het volwassenenonderwijs. In de regeling ziekteverlof aan de hogescholen worden diensten in het volwassenenonderwijs nog altijd als diensten in beperkt leerplan beschouwd. Dit heeft in een aantal gevallen gevolgen voor het meetellen van opgebouwde en opgenomen ziektedagen.

De Vlaamse Hogescholenraad stelde met de werkgroep personeelsbeleid voor om aan art. V206/6 van de Codex Hoger Onderwijs een punt toe te voegen zodat het personeelslid na de overgang naar een hogeschool het saldo van de buiten de hogeschool opgebouwde ziektedagen behoudt. Dit amendement is aangenomen bij de goedkeuring van Onderwijsdecreet 30.

De Vlaamse Hogescholenraad bracht de werkgroepen financieringsbeleid, kunstenbeleid en personeelsbeleid samen om een gezamenlijk standpunt voor te bereiden over de bijzondere salarisschalen in de kunsten.

Educatieve masters

Enkele personeelsleden in de educatieve masters bij de kunstopleidingen beschikken niet over een masterdiploma, wat hun inzetbaarheid in een masteropleiding beperkt. Wie in die situatie zit en een benoeming heeft, was niet in regel. Wie nog niet benoemd was, zou dit nooit kunnen worden. De Vlaamse Hogescholenraad stelde voor een bepaling in de Codex Hoger Onderwijs te voorzien om dit probleem op te lossen. Dit voorstel werd aanvaard in Onderwijsdecreet 30, via amendement 22.

Bijzondere salarisschaal in de kunsten

De Vlaamse Hogescholenraad bracht de werkgroepen financieringsbeleid, kunstenbeleid en personeelsbeleid samen om een gezamenlijk standpunt voor te bereiden over de bijzondere salarisschalen in de kunsten. Het voorstel is om de bijzondere salarisschalen op te trekken tot het niveau van een bestaande *'gewone'* salarisschaal. Eind 2020 werd dit voorstel bezorgd aan de Vlaams minister van Onderwijs om deze middelen te claimen.

Kosten eigen aan de werkgever

De hogescholen vragen al lang om de fiscale fiches, die de *'kosten eigen aan de werkgever'* vermelden, mee te laten opnemen in de loonmotor. Zo zou de administratieve planlast voor de hogescholen aanzienlijk verminderen. De uitbetalingsmodaliteiten via het Ministerie van Onderwijs zijn momenteel niet voorzien op de uitbetaling van extralegale voordelen. Eind 2020 liet AGODI weten dat vanaf 1 januari 2021 *'Voordeel Alle Aard'* meegenomen kan worden met vermelding op de salarisbrief, individuele rekening en fiscale fiches.

Deze integrale aanpak zal een correcte berekening van de fiscale en parafiscale inhoudingen en van de aangifte bij de Sociale Zekerheid en de FOD Financiën mogelijk maken.

Jaarverslag_Rob.indd 31 16/06/2021 19:09

Projecten

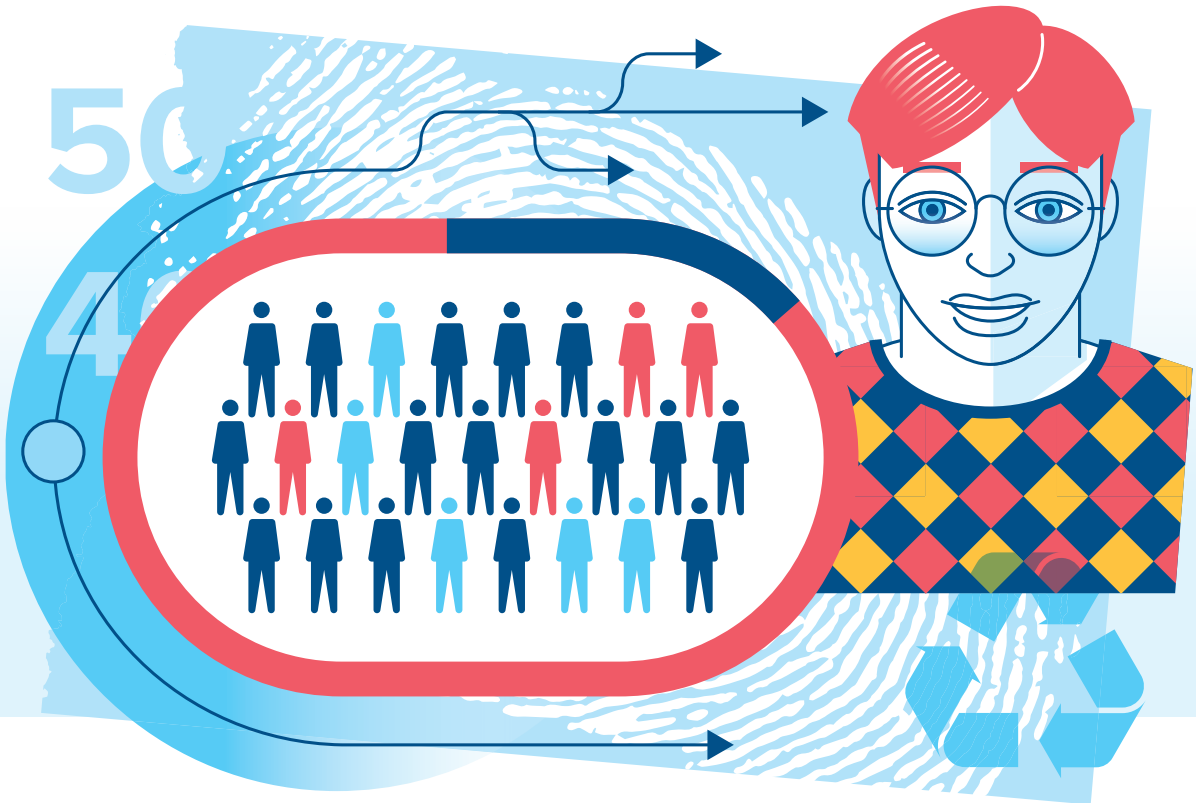

Verplichte niet-bindende toelatingsproef lerarenopleiding

De Vlaamse Hogescholenraad organiseert in opdracht van de Vlaamse regering de instaptoets lerarenopleiding. De verplichte, maar niet-bindende instaptoets geeft de aankomende student een duidelijk beeld van zijn startcompetenties. Alle aankomende studenten die willen starten aan de lerarenopleiding maken de test voordat ze zich inschrijven bij de hogeschool van hun keuze.

In april 2020 is gestart met de vijfde afname van de instaptoets en eind 2020 hadden reeds meer dan 10.000 aankomende studenten de instaptoets afgelegd. Voor deze afname werd de instaptoets Nederlands volledig vernieuwd, met een taakgerichte insteek die dichter bij de belevingswereld van de studenten ligt. Vanaf 2020 wordt ook de luistervaardigheid Nederlands getest, een belangrijke vaardigheid bij het volgen van lessen.

In 2019 is voor het eerst een ruim validatie-onderzoek uitgevoerd, van de eerste drie jaar afnames (van 2016 tot en met 2019). Dit onderzoek bevestigt de robuustheid van de vorige rapporten, maar brengt ook nuance omdat er nu met een grotere dataset kan gewerkt worden. Er wordt een kleine maar significante relatie gezien tussen de verschillende instaptoetsen en het studierende-

De verplichte, maar niet-bindende instaptoets geeft de aankomende student een duidelijk beeld van zijn startcompetenties.

ment. Een hoge score op de instaptoets blijft een goede voorspeller voor het studierendement. De vooropleiding van de student heeft hier een duidelijke impact op. Studenten met een vooropleiding beroeps secundair onderwijs worstelen duidelijk meer met de instaptoets en met het hoger onderwijs in het algemeen. Het percentage studenten uit deze groep dat effectief doorstroomt en een succesvol traject aflegt, is eerder klein. Het is duidelijk dat deze groep studenten nood heeft aan meer remediëring, die mogelijk niet binnen het huidige traject kan opgevangen worden.

De studenten die de instaptoets lerarenopleiding afleggen maar uiteindelijk beslissen om in te stromen in een andere opleiding hoger onderwijs, behalen ongeacht hun score in meerderheid een minder succesvol traject. Hieruit kan afgeleid worden dat de instaptoets lerarenopleiding niet zomaar van toepassing is voor alle andere opleidingen in het hoger onderwijs. De instaptoets is specifiek voor de lerarenopleidingen ontwikkeld en het opzet is om studenten een spiegel voor te houden voor de eigen competenties. De feedback die studenten krijgen, is er in eerste instantie om hen te tonen waar ze dienen te remediëren wanneer ze met de lerarenopleiding willen starten, eerder dan hen aan te moedigen een andere opleiding te kiezen.

De bundeling van de dataset laat ook nog ruimte voor verdere analyse, onder meer wat de diversiteit van de instroom betreft. Deze analyses staan gepland in de toekomst.

Jaarverslag_Rob.indd 33 16/06/2021 19:09

Projecten

Blikopener: ondernemers en onderzoekers vinden elkaar

Sinds 2019 brengt het project Blikopener onderzoekers aan de hogescholen en ondernemers samen om aan innovatieve kruisbestuiving te doen. In 2020 werden via Blikopener 2.144 kmo's en 348 grote bedrijven bereikt. Op het vlak van de resultaten voor de hogescholen is voor elke vorm van samenwerking een forse stijging te merken. Deze stijging is deels te danken aan de verhoging van het budget – de Vlaamse regering keurde een subsidie van 3.150.000 euro goed, waardoor meer ondernemingen en organisaties bereikt konden worden - maar is ook zeker het resultaat van een meer klantgerichte aanpak van de hogescholen en de professionalisering van de business development activiteiten. Het aantal contractopdrachten voor de uitvoering van onderzoeksactiviteiten steeg in 2020 met 72%. De hogescholen werden het meest bevraagd over de thema's welzijn & zorg en digitalisering.

Ondernemingen en social profitorganisaties verwachten dat dankzij de innovaties hun personeelsleden zich kunnen professionaliseren. Ze vinden dankzij Blikopener beter de weg naar professionaliseringstrajecten van de hogescholen. De participatie aan navormingen steeg met niet minder dan 66%.

In 2020 werden er enkele wijzigingen doorgevoerd aan het project. Enerzijds kent het project een verruiming van de doelgroep met steden en gemeenten en de organisaties van het leerplichtonderwijs op voorwaarde dat de vragen betrekking hebben op het realiseren van een economische meerwaarde. De focus blijft wel liggen op ondernemingen, starters en pre-starters. Anderzijds is het jaarbudget voor de hogescholen verhoogd van twee naar drie miljoen euro; de middelen worden alleen verworven in functie van het naleven van de randvoorwaarden.

Sinds 2019 maken de hogescholen en Vlaamse Hogescholenraad deel uit van het VLAIO-netwerk. Dit netwerk heeft de ambitie om de ondernemer op de meest efficiënte en effectieve wijze te ondersteunen in het innovatieproces. Tijdens het werkjaar 2020 werden we meer opgemerkt door de leden van het VLAIO-netwerk en hebben we ook zelf initiatieven ondernomen om strategische samenwerkingen op te zetten met een aantal partners. Het belangrijkste criterium voor de selectie van de partners is de complementariteit om hefbomen te creëren. In 2020 werden gezamenlijke events georganiseerd en acties ondernomen met het Team Bedrijfstrajecten, Voka en UNIZO. Dit leidde tot nieuwe samenwerkingen met de hogescholen.

blikopener
hogescholen partners in innovatie

Jaarverslag_Rob.indd 34 16/06/2021 19:09

Projecten

Digital open science platform

Dat het onderzoek aan onze hogescholen gezien mag worden, is een understatement. Te veel mooie resultaten blijven evenwel nog onder de radar. Daar kwam in 2019 verandering in met de opstart van het project DOSP – het digital open science platform. Naast Blikopener, het kennis-diffusie project, nam de ontwikkeling van het platform tijdens het kalenderjaar 2020 een prominente plaats in het beleidsdomein onderzoek & innovatie.

Dit project – een samenwerking van de 13 Vlaamse hogescholen, de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse regering - wordt dé internationale standaard om onderzoek te publiceren, rapporteren en raadplegen.

Dit platform wordt ontwikkeld via de *'Best Value methode'* in samenwerking met Inno.com en CTG. Via werkgroepen en een stuurgroep realiseren de hogescholen het platform via het co-creatieproces. Deze samenwerking realiseerde tevens een bron van inspiratie voor de hogescholen. Naast de onderzoeksafdelingen van de hogescholen worden ook medewerkers van verschillende diensten betrokken: IT, personeelsbeleid, juridische afdeling, financiën.

Voor onze onderzoekers wordt het nieuwe digitaal platform een vaste werkplek voor het hele proces rond onderzoek – van research over publicatie tot rapportering. Het platform geeft hen een megafoon, want hun werk wordt meteen zichtbaar bij collega's, bedrijven, social profitorganisaties, overheden en andere hogescholen. Regionaal, nationaal en internationaal. Zo zal het platform vanzelfsprekend ook verbonden zijn met het Vlaamse FRIS-portaal. Op die manier krijgen onze experten meer erkenning, een groter netwerk en daardoor meer impact.

De samenwerking tussen de Vlaamse hogescholen zal ervoor zorgen dat ze zich nog beter kunnen onderscheiden van het onderzoek aan universiteiten. Niet als concurrenten, wel als complementaire partners.

Jaarverslag_Rob.indd 35 16/06/2021 19:09

Projecten

Het spreekt voor zich dat de nieuwe digitale tool in de eerste plaats een hulpmiddel is. Gebruiksvriendelijkheid, uniformiteit en herbruikbaarheid (bijvoorbeeld vaste rapporteringselementen) staan dan ook voorop.

De onderzoeksinformatie en -resultaten worden zo ontsloten op het onderzoeksportaal FRIS van de Vlaamse overheid en zullen zo ook voldoen aan de regelgeving over Open Science en GDPR. Daardoor zullen administratie en opzoekwerk een stuk vlotter verlopen. De onderzoekers en hun teams krijgen daardoor meer tijd voor waar ze in uitblinken: oplossingen zoeken voor echte maatschappelijke uitdagingen.

Het digitaal open science platform zal niet alleen het werk makkelijker maken, het zal ook onze blik verder openen. Een duidelijk beeld op wat anderen in Vlaanderen én daarbuiten doen, zal toelaten om onderbouwde keuzes te maken.

Durven delen en samenwerken: dat wordt het mantra.

Onderzoek zal minder *'dubbel'* verlopen, extern onderzoek zal beter ingezet kunnen worden voor eigen doelen. Een meer unieke en meer sterke positionering van elke hogeschool is het logische gevolg.

De samenwerking tussen de Vlaamse hogescholen zal ervoor zorgen dat ze zich nog beter kunnen onderscheiden van het onderzoek aan universiteiten. Niet als concurrenten, wel als complementaire partners.

Dankzij de openheid van het platform wordt het voor het werkveld makkelijker om kennis af te nemen bij de hogescholen. In een oogopslag zullen zij zien welke expertise bij welke hogeschool en welke onderzoekers nuttig zijn om oplossingen op maat van hun noden aan te reiken. Daardoor kunnen hogescholen meer dan ooit hun maatschappelijke, economische en culturele rol vervullen.

Het einddoel van dit platform mag duidelijk zijn: onze economie en samenleving versterken. Om de grote maatschappelijke uitdagingen van morgen aan te pakken, zijn er immers antwoorden nodig die een multidisciplinaire aanpak vereisen. Denk maar aan kwesties zoals klimaatverandering, digitalisering, artificiële intelligentie, vergrijzing of sociale inclusie. Durven delen en samenwerken: dat wordt het mantra.

Jaarverslag_Rob.indd 36 16/06/2021 19:09

Projecten

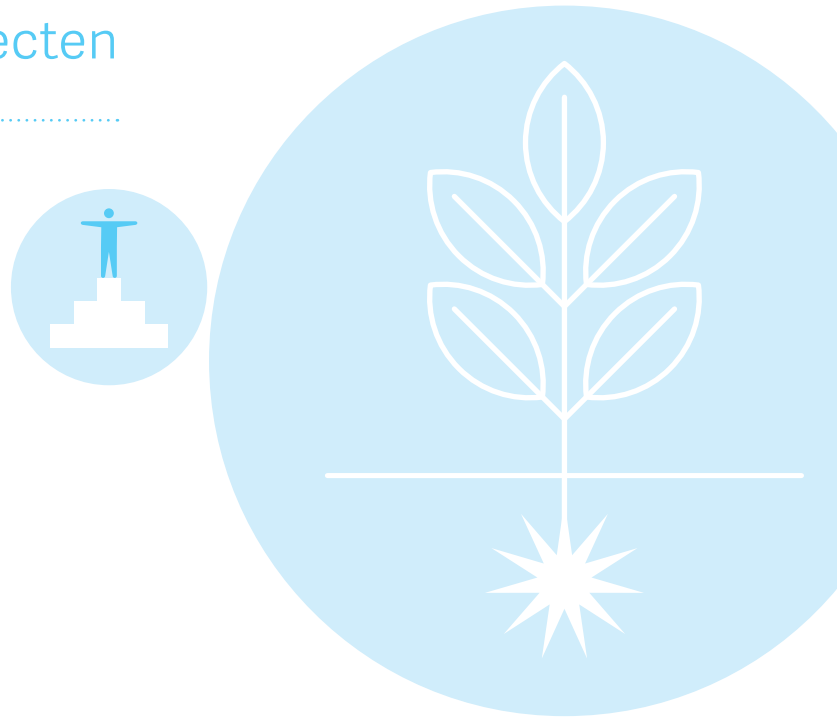

AI-Academy

De Vlaamse regering zet in op artificiële intelligentie (AI). Daarvoor heeft ze onder meer de Vlaamse AI Academy opgericht, een initiatief waarin samengewerkt wordt aan de ontsluiting van kennis in artificiële intelligentie. De Vlaamse AI Academy werkt op permanente vorming in AI, voor ieder die daar belang bij heeft zoals studenten en organisaties. Via de AI Doctoral School wordt ook gemikt op doctoraatsstudenten die een nood ervaren aan meer eigen kennis en vaardigheden in artificiële intelligentie.

Alle Vlaamse universiteiten en Vlaamse hogescholen zijn in de AI-Academy vertegenwoordigd. De secretaris-generaal van de Vlaamse Hogescholenraad zetelt in de stuurgroep, die optreedt als een bestuursorgaan. Daarnaast heeft de Vlaamse Hogescholenraad een inhoudelijk coördinator aangeworven die als medewerker samen met collega's van de universiteiten de doelstellingen van de AI-Academy mee realiseert.

De Vlaamse AI Academy werkt op permanente vorming in AI, voor ieder die daar belang bij heeft zoals studenten en organisaties.

Vlaamse Leergangen: praktijkgericht onderzoek en innovatie

Met dit project wil de Vlaamse Hogescholenraad inzetten op het professionaliseren van onderzoekers en andere medewerkers van O&I aan de hogescholen. De onderzoekers worden trainingen aangeboden in het opzetten van samenwerkingen en lerende netwerken. Hierdoor vergroot het professionaliseringsaanbod van de hogescholen.

Vanaf de start van dit project waren de georganiseerde trainingen succesvol. Onderzoekers en schakelpersonen van de hogescholen schrijven met grote interesse in voor de sessies. De gerealiseerde trainingen en infosessies in 2020 zijn positief geëvalueerd door de deelnemers en er is gevraagd deze ook te hernemen in de toekomst.

Jaarverslag_Rob.indd 37 16/06/2021 19:09

Projecten

Global Minds

Het programma voor ontwikkelingssamenwerking Global Minds kwam in 2020 sterk onder druk te staan door de gevolgen van de pandemie. Het programma ondersteunt het vierde jaar op rij netwerken tussen Vlaamse hogescholen en partners in het Zuiden. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op uitwisseling, stages en samenwerking. In 2020 konden geen fysieke contacten doorgaan. In de plaats daarvan is er hard gewerkt aan virtuele *'afstands'*-initiatieven. Zo hebben '*blended learning*' en COILSIP (Collaborative Online International Learning Short Intensive Programme) de SIP's (Short Intensive Programme) en klassieke stages grotendeels vervangen.

Deze activiteiten openden ook heel wat nieuwe perspectieven bij de hogescholen. Mobiliteiten ter plaatse zijn vervangen door omkaderingstrajecten voor studenten en docenten. Zo zijn er drie modules ontwikkeld door het Global Engagement Staff Lab die docenten in staat stellen om verder kennis te maken met duurzaam engagement en globalisering. Deze flexibele online modules worden in 2021 gelanceerd.

GLOBAL MINDS
Universities of Applied Sciences and Arts

In 2020 zijn twee succesvolle onlinecongressen georganiseerd die de internationale dynamiek goed weerspiegelden. Het eerste congres vond plaats op 18 september en richtte de focus op het nieuwe inspiratiekader voor de omgang met kinderen en jongeren tijdens stages in het Zuiden. Het tweede vond niet veel later, op 15 december, plaats met als onderwerp *'Increased employability in the Global South'*.

Ook de lopende ZI- en JOINT-projecten kenden heel wat uitdagingen in 2020. Sommige lokale partnerinstellingen waren maanden gesloten en konden geen verdere activiteiten verrichten. Een verlenging van acht maanden van de projecten zal er hopelijk voor zorgen dat de beoogde resultaten toch gerealiseerd kunnen worden.

"Heel inspirerend om te zien hoe door de onlinesetting in iedere breakoutroom een stem van de lokale partners kon weerklinken. De Vlaamse Hogescholenraad Global Minds maakt hier waar wat ze verkondigen: betrokkenheid en gelijkwaardigheid van de lokale partners leidt tot duurzame partnerschappen."

Kathleen Van Heule
HOGENT

Jaarverslag_Rob.indd 38 16/06/2021 19:09

Gezamenlijke contracten

Vertegenwoordigers van de 13 Vlaamse hogescholen leggen al vele jaren de krijtlijnen vast voor de gemeenschappelijke aankopen van ICT oplossingen en elektronische databanken.

In 2020 werden de contracten voornamelijk gefinancierd uit het ELEKTRON-budget. Dit zijn middelen die de Vlaamse Hogescholenraad samenbrengt om gemeenschappelijke aankopen van elektronische informatiebronnen mogelijk te maken.

Databanken die met deze middelen worden gefinancierd, moeten voldoen aan enkele voorwaarden: het hebben van een multidisciplinair totaalpakket; Full Tekst invulling; relevant zijn voor hogeschoolstudenten, docenten en onderzoekers; bestaan uit Engelstalige en/of Nederlandstalige content; vakgerichte en wetenschappelijke informatiebronnen weergeven/gebruiken; continuïteit/duurzaamheid bieden op vlak van prijs; aanzienlijk prijsvoordeel opleveren door groepsaankoop; vlotte toegankelijkheid van iedere databank, heldere gebruikscijfers/statistieken die vlot te achterhalen zijn.

Ook worden de ontwikkelingen op de ICT-markt nauw opgevolgd zodat schaalvergroting optimaal kan worden ingezet. De aanhoudende zware cyberaanvallen op hogescholen en universiteiten, noopten IT-experten tot het evalueren van het beveiligingsarsenaal; er zijn scherpe condities onderhandelt op de cybersecurity producten. In een onderwijsorganisatie moeten heel wat documenten getekend worden, de coronacrisis was hier een katalysator om eSign software te lanceren. Er werden in 2020 verschillende webinars voor de IT-diensten georganiseerd om de nodige nieuwe IT-skills te verwerven.

Jaarverslag_Rob.indd 39 16/06/2021 19:09

Communicatie

Een sterk merk met moderne communicatie-middelen

2020 was een belangrijk jaar voor de externe communicatie van de Vlaamse Hogescholenraad. Zo is in de loop van dat jaar, vanzelfsprekend in de mate van wat mogelijk was, gecommuniceerd over de maatregelen en de invloed ervan op de gang van zaken binnen de 13 Vlaamse hogescholen.

LinkedIn, het social media platform dat het best aansluit bij het profiel van de Vlaamse Hogescholenraad, werd zo goed mogelijk ingeschakeld, naast de gebruikelijke nieuwsverspreiding via e-mail, persberichten en andere social mediakanalen. In de aanloop naar 2021, het jaar waarin de Vlaamse Hogescholenraad 25 jaar bestaat, is werk gemaakt van een nieuw logo en aangepaste huisstijl.

Jaarverslag_Rob.indd 40 16/06/2021 19:09

Deze stijl zal nog meer de, ondertussen ge-update, missie en visie reflecteren. Een belangrijke pijler binnen de nieuwe vormgeving is de keuze om het acroniem *'VLHORA'*, dat te vaak om verduidelijking vroeg, naar de geschiedenisboeken te verwijzen. Nu wordt in alle communicatie overtuigd gekozen voor de volledige naam *'Vlaamse Hogescholenraad'*. Dit betekent dat ook het internetadres en de daaraan gekoppelde e-mailadressen zijn aangepast. Terzelfdertijd werd ook naast de vormgeving het inhoudelijke luik van de verschillende websites samengevoegd tot één geheel met het oog op de lancering ervan in januari 2021. Zo is de inhoud van de websites van Global Minds én www.talentvoormorgen.be volledig opgenomen in de website van de Vlaamse Hogescholenraad en ook, gedeeltelijk althans, de inhoud van www.blikopener.vlaanderen.

Door de pandemie en de daaraan verbonden maatregelen, was het dus geen druk live-evenementen jaar. Met uitzondering van het internationale STUVO 2045 Congres, dat naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van studentenvoorzieningen aan hogescholen 260 deelnemers samenbracht in het historische Sint-Baafshuis in Gent. Dit vond precies één week voor de eerste lockdown plaats. Van de internationale deelnemers lieten de Italiaanse en een paar Ierse deelnemers om begrijpelijke redenen toen verstek gaan.

In 2020 werden daarnaast twee heel succesvolle onlinecongressen georganiseerd voor het Global Minds initiatief. Het eerste, in september, richtte de focus op het nieuwe inspiratiekader voor de omgang met kinderen en jongeren tijdens stages in het Zuiden.

Het tweede, dat op 15 december, plaatsvond met als onderwerp *'Increased employability in the Global South'*. Beide congressen werden volledig digitaal georganiseerd en kenden een groot succes.

Het jaarlijkse congres van de Vlaamse Hogescholenraad ging, ondanks het feit dat de eerste stappen voor de organisatie gezet werden, niet door. Hiervoor kijken we uit naar nieuwe mogelijkheden om naar een fysieke of een hybride vorm van organiseren te komen.

Naast een jaarlijkse update van de folder voor de instaptoets lerarenopleiding en het jaarverslag werden er ook drie papers gepubliceerd.
Ook *'De oktobertelling'* blijft een vaste waarde in de communicatie-activiteiten van de Vlaamse Hogescholenraad.

Jaarverslag_Rob.indd 41 16/06/2021 19:09

Vlaamse Hogescholenraad - Raad van bestuur - 2020

Joris Hindryckx
Katholieke Hogeschool VIVES Zuid - *voorzitter*

Koen Goethals
Hogeschool Gent - *ondervoorzitter*

Ann Brusseel
Erasmushogeschool Brussel

Stijn Coenen
Thomas More Kempen
(vanaf 3 juli 2020)

Lode De Geyter
Hogeschool West-Vlaanderen

Pascal De Groote
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen

Veerle Hendrickx
Karel de Grote Hogeschool

Ben Lambrechts
Hogeschool PXL

Tomas Legrand
Arteveldehogeschool

Joris Rossie
Odisee hogeschool
(tot 26 oktober 2020)

Simon Van Damme
LUCA School of Arts

Philippe Van Hellemont
Odisee hogeschool
(vanaf 26 oktober 2020)

Karel Van Roy
Thomas More Mechelen-Antwerpen
(vanaf 6 november 2020)

Marc Vandewalle
UC Limburg

Rowan Van Schaeren
Hogere Zeevaartschool

Els Van Weert
Thomas More Mechelen-Antwerpen
(tot 6 november 2020)

Stefan Verheyden
UC Leuven

Patricia Waerniers
Katholieke Hogeschool VIVES Noord

vertegenwoordiger van de Afdeling Hoger Onderwijs
Linda De Kock

Vlaamse Hogescholenraad Team - 2020

Eric Vermeylen
secretaris-generaal

Administratie

Myriam Slock
administratief coördinator

Lore Solemé
administratie & financiën

Iris Lambrigts
administratie & communicatieondersteuning

Staff

Ria Bollen
onderzoek & innovatie

Annelies Claes
onderwijs, kwaliteitszorg

Charlotte Christiaens
Global Minds

Joeri Deryckere
lerarenopleiding & instaptoets lerarenopleiding

Gert Fransen
communicatie & events

Esther Holleman
hogescholenbeheer

Renilde Knevels
internationalisering

Sarah Rohaert
Vlaamse Leergangen

Willemijn van den Berg
instaptoets lerarenopleiding

Dirk Vandeweyer
gezondheidszorg & leven-lang-leren

Raphaël Weuts
AI Academy

Jaarverslag_Rob.indd 42 16/06/2021 19:09

samen, werken aan talent voor morgen

AP HOGESCHOOL ANTWERPEN
LUCA SCHOOL OF ARTS
KdG Karel de Grote Hogeschool
a:artevelde hogeschool
HO GENT
erasmus HOGESCHOOL BRUSSEL
UC Leuven Limburg MOVING MINDS
vives katholieke hogeschool associatie KU Leuven
Odisee DE CO-HOGESCHOOL
HOGESCHOOL PXL
Hogere Zeevaartschool
howest / hogeschool
THOMAS MORE

Vlaamse Hogescholen Raad
samen, werken aan talent voor morgen

Vlaamse Hogescholenraad
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel, België
+32 2 211 10 00
www.vlaamsehogescholenraad.be

Illustraties: Rob Marcelis
Opmaak en eindredactie: Gert Fransen
Verantwoordelijke uitgever: Eric Vermeylen

Wettelijk depot: D/2021/12.784/04

Jaarverslag_Rob.indd 44 16/06/2021 19:09